

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 9. novembra 2016 v Bratislave **v trestnej veci obvineného P. K.**, vo veci uznania cudzozemského rozhodnutia, o oznámenej zaujatosti členom senátu JUDr. Š. H., takto

r o z h o d o l :

Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku člen senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š. H. sa **n e v y l u č u j e** z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvineného P. K., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2TdoV/3/2016.

O d ô v o d n e n i e

Vo veci obvineného P. K. vykonáva Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 2TdoV/3/2016, konanie o dovolaní podanom menovaným proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. januára 2015, sp. zn. 6Urto/7/2014, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2014, sp. zn. 3Ntc/12/2014, a to v päťčленном senáte 2TdoV Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého členom je aj JUDr. Š. H. (rozvrh práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2016 v znení od 1. marca 2016).

Dňa 13. septembra 2016 člen senátu 2TdoV - JUDr. Š. H. oznámil svoju zaujatosť a uviedol: „Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku ako náhradný člen senátu 2TdoV oznamujem zaujatosť v intenciách § 31 ods. 1 v trestnej veci obvineného P. K. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2TdoV/3/2016. V tejto veci viaceré procesné rozhodnutia vydal vyšší súdny úradník JUDr. B. H., ktorý je mojím synom (č. l. 61, č. l. 67, č. l. 75, č. l. 84 atď.)“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal dôvodnosť oznámenej zaujatosti člena senátu JUDr. Š. H. a zistil, že nie sú dané dôvody na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v označenej veci.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky priznané právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v sebe zahŕňa aj právo na nestranného sudcu.

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní, ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack p. Belgicko - rozsudok ESLP z 1. októbra 1982, Le Compte a ďalší p. Belgicku – rozsudok z 23. júna 1981). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESLP je potrebné „ísť ďalej než ako sa vec javí“ (looking behind appearances). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (justice must not only be done, it must also be seen to be done) vid' rozsudky ESLP Delcourt p. Belgicku – zo 17. januára 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku – z r. 1994.

Z uvedenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý (nie nezaujatý) vzťah

k veci. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k prejednávanej veci, osobám, ktorých sa úkon priamo týka, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

V prípade, ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti u konajúceho sudcu, potom nie je možné vysloviť, že sú dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na jeho vylúčenie.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu z dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť sudcu aj súdu ustanoví zákon. Sudcu preto možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania v pridelenej veci iba celkom výnimočne, a to iba zo závažných zákonných dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku, ktoré sudcovi bránia rozhodovať v súlade so zákonom objektívne a nezaujato (ÚS 2/2005).

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

Z oznámenej zaujatosti a ani z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie člena senátu JUDr. Š. H. v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na jeho vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu **pochybností o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre jeho pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.**

Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť vo veci procesne činného orgánu trestného konania na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu (alebo iného procesne činného orgánu – vyšetrovateľ, prokurátor) pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže spočívať napríklad v tom, že vo veci

procesne činný orgán, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení eventuálne procesne činný orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomerom procesne činného orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie jeho vzťah k niektorej z osôb **tam uvedených**, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere procesne činného orgánu k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Člen dovolacieho senátu 2TdoV - JUDr. Š. H. v oznámenej zaujatosti dôvodil tým, že jeho syn JUDr. B. H. vykonával procesné úkony v konaní na súde nižšieho stupňa (krajskom súde), proti ktorému podal dovolateľ P. K. dovolanie. Menovaný člen senátu neoznámil, či z hľadiska subjektívneho nie je schopný vo veci nestrannne a nezaujato konať a rozhodnúť, resp. či jeho účasť na konaní a rozhodovaní v predmetnej veci by mohla vo verejnosti vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti a nezaujatosti. Táto okolnosť však nijak nebráni najvyššiemu súdu rozhodnúť o jeho nevyklúčení, pretože neexistujú žiadne okolnosti spochybňujúce nestrannosť a nezaujatosť člena senátu JUDr. Š. H..

Primárne je potrebné uviesť, že vyšší súdny úradník Krajského súdu v Bratislave JUDr. B. H. – syn člena senátu najvyššieho súdu JUDr. Š. H. nie je osobou patriacou do okruhu osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, na ktoré sa môže vzťahovať tzv. pomer k osobám tam uvedeným, spôsobom ovplyvňujúcim nezaujatosť procesne činného sudcu, pretože žiadny úkon ani rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci, sp. zn. 2TdoV/3/2016, sa JUDr. B. H. nemôže dotknúť. Z logiky uvedeného i z povahy veci vyplýva, že prípadná subjektívna zaujatosť JUDr. Š. H. vôbec nepripadá do úvahy a ak predsa, potom nie je opodstatnená. Nad rámec uvedeného sa žiada dodať, že príbuzenský vzťah medzi sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu v Bratislave (vzťah otec – syn) nie je sám o sebe (bez ohľadu na blízkosť, resp. stupeň príbuzenstva) zákonným dôvodom vylúčenia sudcu. To, že by význam takejto okolnosti významne umocňoval tento pomer sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, predpokladaný ustanovením § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu, že jeho syn vykonával

procesné úkony v predmetnej trestnej veci, preukázané nebolo, najmä z dôvodu, že obsahová náplň práce vyššieho súdneho úradníka (§ 3, § 4 zák. č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch) je odlišná od charakteru práce sudcu (senát, samosudca, sudca pre prípravné konanie), ktorý podľa § 2 ods. 16 Trestného poriadku rozhoduje v trestnom konaní pred súdom. Z dikcie zákona preto vyplýva, že obsahovou náplňou vyššieho súdneho úradníka je najmä činnosť smerujúca k zabezpečeniu podkladov pre samotné rozhodnutie sudcu aj formou procesných úkonov vyššieho súdneho úradníka /nariadenie výkonu trestu (č. l. 57 spisu), uznesenie o započítaní doby výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike (č. l. 61 spisu), opatrenie o pribratí tlmočníka a prekladateľa (č. l. 75 spisu), výzva na podanie dovolania (č. l. 152 spisu)/, na ktoré sudca v podanej námietke zaujatosti poukázal, ktoré ale nemajú priamy a bezprostredný vzťah k samotnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2014, sp. zn. 3Ntc/12/2014. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tu nebolo z hľadiska subjektívneho testu nestrannosti nič, čo by mohlo privodiť pochybnosti o schopnosti sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „zhostiť“ sa povinnosti prejednať (v pozícii člena senátu dovolacieho súdu) vec dovolania proti rozsudku krajského súdu vydanému členmi senátu v zložení JUDr. D. M. a JUDr. Z. M. a JUDr. D. V., v ktorom senáte je činný ako vyšší súdny úradník syn sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd nezistil existenciu žiadnej takej okolnosti objektívnej povahy, ktorá by mohla v očiach verejnosti vyvolať pochybnosti o nezaujatosti a nestrannosti JUDr. Š. H. a viesť k legitímnej pochybnosti o jeho schopnosti konať a rozhodovať v predmetnej veci podľa najlepšieho vedomia a svedomia. Len skutočnosť, že jeho syn – JUDr. B. H. vykonal vyššie uvedené úkony v trestnej veci Krajského súdu v Bratislave (ako vyšší súdny úradník), bez toho, aby sa priamo podieľal na rozhodnutí vo veci samej (v tom pravom slova zmysle) nemôže, podľa názoru najvyššieho súdu, spĺňať kritériá objektívneho testu nestrannosti nevyhnutné na vyslovenie a vyvodenie pochybností o nezaujatosti a nestrannosti JUDr. Š. H..

S ohľadom na uvedené (nezistiac, žiadny dôvod na vylúčenie) Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval dôvod oznámenej zaujatosti JUDr. Š. H. za relevantný na pozitívne rozhodnutie o oznámenej zaujatosti, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. novembra 2016

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval : JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová